

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Verkiezingsagenda Minister van BZK

Transparant en betrouwbaar

Reinier Fleurke en Wouter Jongepier

Afdeling Democratie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

VERKIEZINGSAGENDA MINISTER VAN BZK

1. Openbaarmaking processen-verbaal N 10 en opgave N 11
2. Aanpassen berekening verkiezingsuitslag (centraal tellen)
3. Eisen aan digitale hulpmiddelen
4. Ander stembiljet voor gebruik in het stemlokaal
5. Experimenten met early voting en hulp in het stemhokje
6. Maatregelen voor kiezers in het buitenland

1 - Openbaarmaking pv's N 10 en opgave N 11

Alle pv's N 10 en de opgave N 11 worden gepubliceerd op de website van de gemeente.

Geplande inwerkingtreding: vóór verkiezingen in 2019.

Meer informatie: circulaire (december 2018).

2 - Aanpassing berekening verkiezingsuitslag (1)

Telproces kent nu veel knelpunten:

- Stembureaus zijn vaak tot laat aan het tellen.
- Tellen gaat vaak onder tijdsdruk.
- Correctie van fouten is nauwelijks mogelijk.

Aanpassing berekening verkiezingsuitslag (2)

Experimentenwet: centraal tellen.

Ervaringen (2014, 2015, 2017, 2018) zijn positief.

Minister van BZK wil centraal tellen in de Kieswet regelen.

Andere maatregelen:

- Verlenging tijdpad uitslagvaststelling.
- Afschaffing hoofdstembureaus.
- Andere regels voor hertelling.

Aanpassing berekening verkiezingsuitslag (3)

Doel van deze maatregelen: betrouwbaarder, transparanter en controleerbaarder proces van uitslagvaststelling.

Geplande inwerkingtreding: voor de TK-verkiezing van 2021.

3 - Eisen aan digitale hulpmiddelen

Kieswet stelt nu nauwelijks eisen aan digitale hulpmiddelen.

Dat is ongewenst, in elk geval voor:

- uitslagberekening;
- toelating van de kiezer tot de stemming.

Zie bijv. discussies over kwetsbaarheden in OSV.

Verbreiding grondslag voor het stellen van eisen.

Geplande inwerkingtreding: voor de TK-verkiezing in 2021.

4 - Ander stembiljet voor gebruik in stemlokaal (1)

Minister van BZK wil ander stembiljet.

Dat stembiljet moet:

- handmatig makkelijker en sneller zijn te tellen;
- elektronisch zijn te tellen.

Kan ook de toegankelijkheid voor kiezers verbeteren:

- kiezers met een visuele beperking;
- laaggeletterden.

Ander stembiljet voor gebruik in stemlokaal (2)

Er vindt morgen een test plaats met verschillende modellen.

Eerder zijn er ook al testen geweest.

Begin 2019 worden modellen voorgelegd aan de TK.

Daarna (mits TK akkoord gaat): voorbereiden Experimentenwet nieuw stembiljet.

Beoogde inwerkingtreding: herindelingsverkiezingen 2021 / gemeenteraadsverkiezingen 2022.

5 - Experimenten early voting en hulp bij stemmen (1)

- Aanleiding: discussie over hulp in het stemhokje aan kiezers met een verstandelijke beperking
- Experimentenwet early voting
- In de context van early voting ook experimenteren met hulp bij het stemmen
- Bij early voting kan men zonder druk van wachtende kiezers stemmen en getrainde stembureauleden kunnen het proces begeleiden.

Experimenten early voting en hulp bij stemmen (2)

- Hoe kan early voting eruit zien?
- Daags voor de verkiezingsdag al kunnen stemmen
- Voorbeelden in buitenland:
 - Stembureaus in postkantoren open in de week vóór verkiezingen (Finland)
 - Stembureau doorgaans open in weekend vóór de verkiezing (Canada)
 - Stembiljet per post retourneren of inleveren bij stemlokaal (Duitsland)

Experimenten early voting en hulp bij stemmen (3)

- Hoe kan hulp bij het stemmen eruit zien?
- VN Verdrag handicap en bescherming stemvrijheid
- Belangrijke rol voor stembureauleden
- Voorbeelden in buitenland:
 - Noorwegen: het stembureau helpt. Kiezers met een ernstige geestelijke of fysieke beperking mogen zelf een helper kiezen maar er moet altijd een stembureau medewerker aanwezig zijn.
 - Denemarken: een getraind stembureau lid wordt aan het stembureau toegevoegd en heeft alleen het verlenen van assistentie tot taak.